

Mikä on mielestänne TEM:in strategian päätavoitteisiin liittyvä keskeinen ongelma tai haaste, joka tulisi ratkaista seuraavalla hallituskaudella? Mikä on ratkaisuehdotuksenne? Mitä TEM:n pitäisi tehdä toisin?

1. Elinkeinoelämä uudistuu ja alueiden elinvoima vahvistuu

1.1. Ongelma/haaste

Luovat alat, kuten audiovisuaalinen ala, sekä IP-talouden järjestelmällinen vahvistaminen muodostavat Suomelle suuren kasvumahdollisuuden. Luovat alat ovat monin kerroin suurempi työllistäjä ja BKT-lisäarvon tuottaja kuin monet perinteiset teollisuuden alat. Av-sisältöjen vienti myös vahvistaa Suomen maakuva ja tukee musiikin ja kirjallisuuden vientiä. Jotta luovat alat voivat tuottaa lisää kasvua ja työpaikkoja, uudistaa elinkeinoelämää sekä vahvistaa alueiden elinvoimaa, niiden kehitykseen tulee panostaa tulevalla hallituskaudella samalla tavalla kuin muihinkin kasvualoihin. Luovien alojen globaali markkina on kasvussa ja av-alan osuus siitä on vuoteen 2035 mennessä noin 730-775 mrd euroa. Suomen tulee kiritä muiden Pohjoismaiden tasolle IP-investoinneissa, potentiaali jää muutoin hyödyntämättä. Tällä hetkellä esimerkiksi nykyiset Business Finlandin rahoitusinstrumentit eivät tunnista alan yritysten erityispiirteitä ja palvele kotimaisia yrityksiä parhaalla mahdollisella tavalla.

1.2. Ratkaisut ongelmaan/haasteeseen

- Luovan talouden kasvustrategia tulee panna toimeen täysimääräisesti ja resursoida riittävästi. Luoville aloille tulee luoda räätälöityjä edistämismalleja, koska Business Finlandin tukijärjestelmät on rakennettu pitkälti suurten teollisuusyritysten ehdoilla.
- Luovien alojen kasvusopimukset eli elinkeinoelämän ja valtionhallinnon yhteiseen dialogiin perustuvat toimet tulee resursoida.
- Valtiolla nettopositiivinen av-tuotantokannustin tulee vakiinnuttaa menokehyykseen, sen myöntövaltuutta kasvattaa kysyntää vastaavaksi, maksuhyvityksen taso pitää kilpailukykyisenä ja sen rahoitusehdot tulee palauttaa sellaisiksi, että myös kotimaiset tuotantoyhtiöt voivat hyödyntää instrumenttia. Kannustin vivuttaa yksityisiä ja ulkomaisia investointeja.
- Osa T&K -rahoituksesta tulee siirtää innovaatorahoitukseksi kehitettyjen tuotteiden ja palveluiden kaupallistamiseen ja brändäykseen. Myös aineettomat sisältöinnovaatiot tulee tunnistaa innovaatioiksi.
- Business Finlandin messutuet ovat olleet harvoja toimivia instrumentteja yritysten vienninedistämiseen, ne tulee palauttaa ja niiden vaikuttavuutta pitää mitata yritysten liikevaihdon ja viennin kasvulla, ei T&K-asiakkuuden perusteella.

2. Työllisyys kasvaa ja osaavan työvoiman saatavuus paranee

2.1. Ongelma/haaste

Luovan työn tekijät ovat työttömyysturvan suhteen väliinputoajia. Tämä muodostaa esteen työllistymiselle.

Av-alalla kotimaisten rahoitusinstrumenttien haasteet siirtävät av-tuotantoja toimivampien mallien perässä mm. Viroon ja muualle Eurooppaan.

2.2. Ratkaisut ongelmaan/haasteeseen

- Koska luovien alojen työ rakentuu usein pätkätöistä ja monenlaisista tulonlähteistä, tekijöiden sosiaaliturvaa on selkeytettävä ja työvoimapolitiittiset tulkinnat yhtenäistettävä.
- Työttömyysturvan suojaosa tulee palauttaa kannustinloukkujen purkamiseksi.
- Yhdistelmävakuutusta on kehitettävä, ja apurahat ja tekijänoikeustulot huomioitava työttömyysturvassa oikeudenmukaisesti.
- Suomen av-tuotantokannustimen tulee olla kilpailukykyinen ja sen rahoitusehdot tulee palauttaa sellaisiksi, että myös kotimaiset tuotantoyhtiöt voivat hyödyntää instrumenttia. Työvoimavaltaisissa av-tuotannoissa keskimäärin 2/3 investoinneista eli tuotantobudjeteista menee palkkoihin tai työn alihankintaan, esimerkiksi 10m€ kannustinta generoi n. 30 miljoonalla eurolla työtä. Lopputuloksena syntyy kuitenkin skaalautuvaa IP-liiketoimintaa.

3. Puhtaat investoinnit edistävät ilmastotavoitteiden saavuttamista

3.1. Ongelma/haaste

Ilmastonmuutos on aikamme suurin haaste, joka vaikuttaa niin ihmisten elämään kuin koko maapallon tulevaisuuteen. Kriisi ei ole vain tieteellinen tai poliittinen ongelma, vaan myös syvästi inhimillinen ja kulttuurinen kysymys. Kestävä muutos tarvitsee monenlaisia tapoja, joilla voidaan viestiä haasteiden laajuutta ja merkitystä.

Koko yhteiskunnan tasolla ilmastonmuutos vaatii väistämättä kansalaisilta sekä yrityksiltä kulutustottumusten muutosta sekä sopeutumista mm. uuteen sääntelyyn ja uudenlaisten toimintatapojen opetteluun. Tähän muutokseen ja resilienssin kasvattamiseen tarvitaan monenlaista opastusta ja tukea. APFI:n vuonna 2025 teettämässä sisältöjen ekologisuutta käsitelleessä tutkimuksessa 54 % vastaajista on erittäin tai melko huolestuneita ilmastonmuutoksesta.

Kuten muillakin toimialoilla, av-tuotantojen ekologisuutta on pyritty edistämään järjestelmällisesti jo useita vuosia. Tänä vuonna on otettu käyttöön pohjoismainen ekologinen standardi (NES), joka on mm. Suomen elokuvaäätiön rahoituksen edellytys. Uusien toimintatapojen käyttöön ottaminen vaatii kuitenkin aikaa eli käytännössä rahoitusta. Toimitusketjujen vielä kehittäessä omaa ekologisempaa tarjoomaansa, vihreät ratkaisut ovat vielä usein kalliimpia kuin perinteiset. Sisältöjen ekologisuuden eli ruudulla näkyvien asioiden kehittämisen suhteen ollaan vielä alkutekijöissä.

3.2. Ratkaisut ongelmaan/haasteeseen

Av-alan yritysten vihreää siirtymää, niin tuotantoja kuin koko arvo- ja toimitusketjua, kannattaa tukea, sillä toimialana sillä on kokoaan suurempi vaikutus koko yhteiskuntaan. Sen

lisäksi, mitä tuotannoissa tapahtuu kameran takana, myös kameran edessä näkyvillä asioilla on iso merkitys ja vaikutus.

Elokuvat ja tv-ohjelmat eivät vain viihdytä – ne myös muokkaavat asenteita ja uskomuksia. Siinä missä katsojille on edelleen tärkeä tarjota eskapismia ja sisällöntekijöille luovuuden vapautta, alalla on voima inspiroida itseään suurempaan muutokseen. Yhdistämällä ilmastokriisi tarinankerrontaan voidaan lisätä tietoisuutta ja popularisoimalla tiedettä voidaan muokata ilmastohaasteet ymmärrettäviksi ja samaistuttaviksi tavalla, johon pelkkien faktojen ja tutkimusten esittely ei välttämättä pysty.

Av-alan sisällöt ovat vahva keino vaikuttaa siihen, miten ihmiset omaksuvat uudenlaisia tapoja ja kulutustottumuksia, ja normalisoida ilmastonmuutoksen vaatimia muutoksia elämäämme. Ne myös lisäävät kansalaisten resilienssiä muutoksen keskellä ja ekosisällöt voivat tarjota keinoja käsitellä myös ympäristöaiheisiin liittyviä vaikeita tunteita. APFI:n tutkimuksen mukaan ilmastonmuutoksen ja kestävien elämäntapojen käsittely av-sisällöissä lisää toiveikkuutta tulevaisuutta kohtaan. Siinä missä ilmastonmuutoksen esittäminen aiheuttaa ahdistusta ja epätoivoa, arjen kestävyuden käsittely ilahduttaa ja inspiroi.